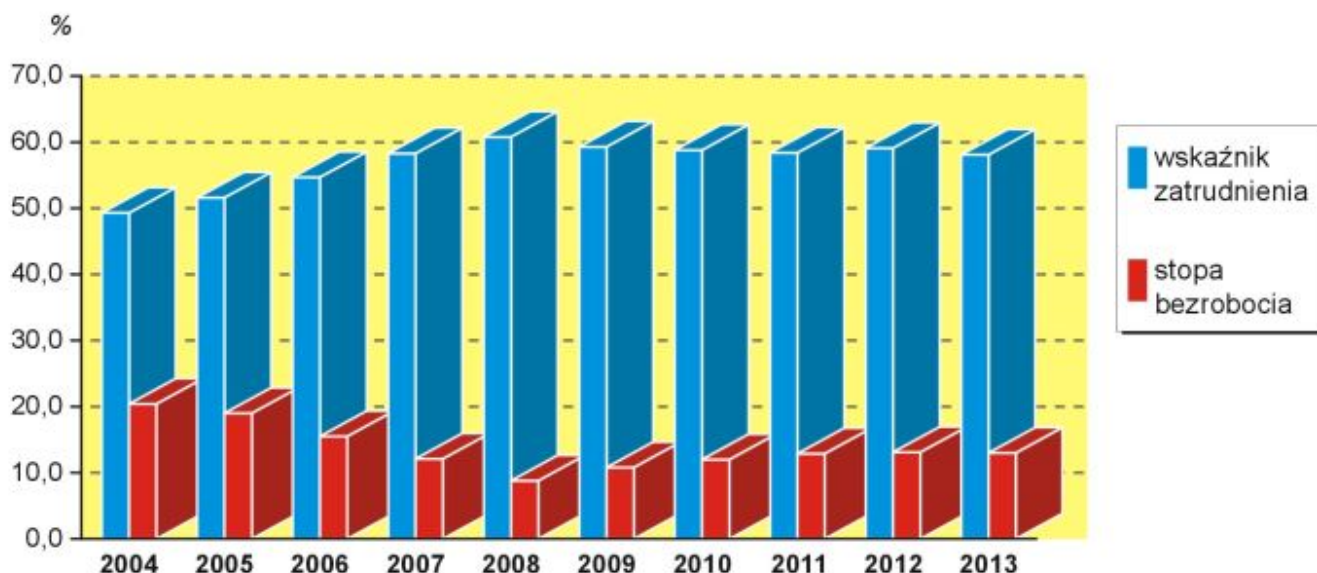

23 czerwca 2014

Świętokrzyskie w Unii Europejskiej

Dzień przystąpienia Polski do Unii Europejskiej 1 maja 2004 roku był początkiem kolejnej fazy zapoczątkowanych w 1989 roku zmian w życiu naszego kraju. Objęły one wszystkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego. Dynamika tych przemian nie mogła pozostać bez wpływu również na nasz region.

Województwo świętokrzyskie na koniec 2013 r. zamieszkiwało 1268,2 tys. osób. Udział województwa w ogólnej liczbie ludności Polski minimalnie się zmniejszył w porównaniu z 2004 r. Na koniec 2013 r. wyniósł on 3,3% wobec 3,4% 9 lat wcześniej. Podobnie jak w 2004 r. przeważali mieszkańcy wsi, którzy stanowili 55,2% ogólnej liczby ludności województwa. Oznacza to, że odsetek mieszkańców obszarów wiejskich w latach 2005-2013 zwiększył się w o 0,7 p. proc.

Podstawowym miernikiem określającym poziom rozwoju gospodarczego jest PKB na 1 mieszkańca. Od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej zauważalny był systematyczny (z wyjątkiem 2009 r.) wzrost jego wartości w województwie świętokrzyskim, która w 2011 r. osiągnęła 29,6 tys. zł. W porównaniu z 2004 r. PKB na 1 mieszkańca wzrosło (w cenach stałych) o 27,3%. Skalę poprawy lepiej można stwierdzić na podstawie porównania poziomu PKB na 1 mieszkańca w województwie z przeciętnym wynikiem dla Unii Europejskiej. W momencie wstępowania do Wspólnoty stanowił on 39% średniej wartości dla 28 krajów

należących obecnie do Unii, natomiast w 2011 r. osiągnął on już blisko połowę tego poziomu (49%). W rezultacie w 2011 r. PKB na 1 mieszkańca w Świętokrzyskim przekroczył poziom dla kilku regionów, które jeszcze w 2004 r. zajmowały pod tym względem wyższą pozycję.

W województwie świętokrzyskim (podobnie jak w kraju) po wstąpieniu do Unii Europejskiej odnotowano znaczny wzrost wskaźnika zatrudnienia ludności w wieku 15-64 lata - o 9 p.proc (58,1% w 2013 r.). W rezultacie, pomimo że wskaźnik ten pozostawał poniżej średniej zarówno dla Polski jak i całej Unii, nasze województwo znacząco poprawiło swoją pozycję. O ile w 2004 r. Świętokrzyskie znajdowało się wśród 20 regionów o najniższym wskaźniku zatrudnienia, to w 2013 r. „wyprzedzało” już blisko $\frac{1}{4}$ wszystkich regionów UE (207 miejsce na 272 regiony).

Lepsza niż w momencie akcesji sytuacja gospodarcza znalazła odzwierciedlenie w złagodzeniu napięć na rynku pracy. Wskazują to zmiany poziomu stopy bezrobocia, które szczególnie korzystnie prezentowały się w pierwszych latach członkostwa, gdy notowano zdecydowany spadek stopy bezrobocia.

Okres od wejścia Polski do UE charakteryzował się wzrostem płac mieszkańców województwa świętokrzyskiego. Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto w 2012 r. wyniosło 3070,29 zł i było o 50,3% wyższe niż w 2005 r. Oznacza to, że wynagrodzenia zwiększyły się realnie (tzn. po uwzględnieniu inflacji) o prawie 20%. Według wstępnych danych również rok 2013 był kolejnym okresem rosnących wynagrodzeń, a jego dynamika przekraczała wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych.

Jeszcze szybciej niż wynagrodzenia zwiększały się emerytury i renty. W 2013 r. przeciętna emerytura i renta z pozarolniczego systemu świadczeń społecznych osiągnęła 1675,09 zł, co oznacza jej nominalny wzrost w latach 2005–2013 o 70,8%, natomiast przeciętna emerytura i renta rolników wyniosła 1094,62 zł i w analogicznym okresie zwiększyła się o 51,9%.

Poprawiła się sytuacja dochodowa gospodarstw domowych. Przeciętny dochód rozporządzalny na 1 osobę w 2012 r. wyniósł 1119,76 zł i był wyższy niż w 2004 r. o ok. 82%. Efektem znacznego wzrostu dochodów gospodarstw domowych było ograniczenie zasięgu ubóstwa, choć zjawisko to w dalszym ciągu występuje w naszym województwie częściej niż w skali kraju.

Odsetek osób w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej granicy ubóstwa skrajnego (tzn. poniżej poziomu minimum egzystencji) w 2012 r. wyniósł 10,5%, podczas gdy jeszcze w 2005 r. przekraczał 16%. O prawie połowę (z 24,0% do 12,2%) zmniejszył się udział osób żyjących poniżej tzw. ustawowej granicy ubóstwa, czyli takich, które mają prawo do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej.

Znacząco poprawiła się infrastruktura komunalna województwa świętokrzyskiego, co w dużym stopniu związane było z napływem środków funduszy europejskich pozyskiwanych przez samorządy. Szczególnie szybki postęp dokonany został w sferze kanalizacji. Długość rozdzielczej sieci kanalizacyjnej na koniec 2012 r. ponad dwukrotnie przekraczała poziom sprzed 8 lat (o 109,5%). Znacząco rozbudowana została także rozdzielcza sieć wodociągowa. W latach 2005-2012 wydłużyła się ona o 18,3%. Wzrost długości sieci kanalizacyjnej w Świętokrzyskim był najwyższy spośród wszystkich województw, natomiast wodociągowej oraz gazowej lokował je na odpowiednio 8 i 12 miejscu w Polsce.

Znacząco rozbudowana została infrastruktura drogowa. Łączna długość dróg w latach 2005-2012 zwiększyła się o 834 km i osiągnęła 17170 km. Znacznie poprawiła się przy tym również ich jakość. Odsetek dróg o nawierzchni twardej ulepszonej zwiększył się w tym okresie z 58,2% do 68,0%. Coraz gęstsza staje się sieć dróg ekspresowych w Polsce. Ich długość w Świętokrzyskim wzrosła z niespełna 24 km do 54 km. Przybyło obiektów infrastruktury drogowej. Liczba mostów i wiaduktów zwiększyła się z 1200 na koniec 2004 r. do 1276 w 2012 r.

Poprawa w wielu obszarach byłaby trudna do osiągnięcia bez środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej. Tylko w 2012 r. dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły 376,8 mln zł, powiatów - 50,5 mln zł, a województwa - 257,7 mln zł.

